

'ADITU' TEKNOLOGIA

Hizketa instant batean testu bihurtzen du

Hitz egin iezaiozu ordenagailuaren edo mugikorraren mikrofonoari eta idatzizko testua emango dizu bueltan. Lehendik grabatutako audio eta bideo fitxategiekin ere berdin egiten du. Hainbat hizkuntzatan zegoen teknologia euskaraz eskaini du Elhuyar Fundazioak. Gaztelaniazkoa ere egin du, eta laster ingelesezkoa eta frantsesezkoa eskaintzeko moduan izango da.

ONINTZA IRURETA AZKUNE

Aditu hizketa ezagutzailea da. Audio eta bideo fitxategiak hartu eta idatzizko testua eskainiko du. Interneteko audio eta bideoen estekak ere hartzen ditu, alegia, Youtubeko, Facebookeko edo Instagrameko edukiekin ere gauza bera egiten du.

Idatzizkoa hainbat modutara erakusten du: transkripzioaren testua bere horretan; bideoetarako-eta prestatuta azpigituluen fitxategia; eta transkripzioa hitz bakoitzaren denbora-markekin, alegia, bideoetan bilaketak egin daitezke, hitzez gain denbora-marken arabera.

Azkar egiten du hizketatik idatzirako jauzia, eta beraz, zuzenean egin daiteke ariketa. Mikrofonoari hitz egin eta instant batean irakur daiteke idatzi duena.

ZEIN EGOERATAN DABIL ONDOEN?

Ikus-entzunezko eduki askorentzako baliagarria da. Albistegietarako, dokumentaletarako, elkarrizketetarako balio dezake. Kasu horietan azpigituluak sortuko lituzke Adituk. Irratien audio grabazioak transkribatzeko ere balio du. Antxetamediarekin ari da lanean adibidez Elhuyar. Irratia izaki, Antxetak elkarrizketak eta erreportajeak ipintzen ditu bere webgunean. Asmoa da horietako audio grabazio batzuk idatzira ekartzea eta idatzizko bertsioa ere irakurleei eskaintzea.

Beste aplikazio eremu bat erakunde publikoena da: udal batzarrak, legebil-

tzarreko agerraldiak eta era horretako hitz-hartzeak idatzira ekar daitezke. Testua momentuan erakuts daiteke edo gorde egin daiteke. Momentuko komunikazio harremanari so eginez gero, hizketa ezagutzailea beste hizkuntza teknologia batzuekin uztartuz gero, aukera berriak sortzen dira. Jar dezagun adibide bat: udal batzarra internetez jarraitzen ari dira herritarrek, udal ordezkariak hizketan ari diren neurrian idatzizko testua ikusten ari dira; era berean, Elhuyarrek duela gutxi aurkeztu duen itzultzailea.eus itzultzaile neuronalaren bidez euskaraz jasotako testua gaztelaniara itzul daiteke. Eta harago joko bagenu, gaztelaniaz jaso den testu hori audio bihur daiteke. Oraindik ez dago aplikazio hau garatuta, baina egingarria da.

Gorrentzako eta desgaitasun fisikoak dituztenentzako baliagarria da. Bestelako erabilerak ere izan ditzake; Igor Leturia Adituren arduradunak azaldu digu nola bateren batek aipatu dion autoan erabiliko lukeela. Laneko kontuak aurreratzearen, autoa gidatzen ari diren birtartean mugikorrari hitz egingo liokete eta Adituk testu bihurtuko luke. Alegia, txostena ordenagailuan idatzi beharrean auto-bidaia baliatu mugikorrari txostena hitzez kontatzeko eta instant batean testua izango luke eskutan. Ez dute probarik egin eta ez dakite nolako emaitza emango lukeen.

NOIZ EZ DABIL ONDO?

Elhuyarrek Adituren webgunean hainbat demo jarri ditu norberak egiaztatu dezan zein emaitza lortzeko gai den gailua. EAEko lehendakariaren urte amaierako hitzaldia, udal batzar bat, *Teknopolis* telebista saioa, ikus-entzunezko dosi bat, eta aldibereko ariketa bat erakutsi ditu. Emaitza oso txukuna da, nahiz eta oraindik akatsak egin. Testua orraztu behar da. Dena dela, tankera horretako audio eta bideo grabazioetan emaitza onak lortzen ditu, baina mugak ditu, eta beti ez ditu lortzen demo horietako emaitzak.

Audioak kalitate ona izan behar du, larri ibiltzen da mikrofono ona ez bada erabiltzen, edo oihartzuna badago, edo bat baino gehiago hizketan ari badira. Hitzuna bat-batean ari bada eta hitzak erdizka uzten baditu, atzera egiten badu, gero gelditu... horrelako hizketaldiak ondo jasotzeko arazoak daude. Kazetariaren elkarrizketak balio du adibide gisa. Emaitza oso desberdina izango litzateke kazetariak pertsona bakarrari egingo balio elkarrizketa etxeko egongelan eta grabagailu on batekin, edo bi-hiru lagun elkarrizketatuko balitu eta musika jarrita dagoen tabernan. Emaitza ona lortu nahi bada audio kalitateari erreparatu behar zaio, eta baita hitzunen hizketa moldeari ere. Euskara batu-rako hobeto prestatuta dago, euskalkiak ez ditu hain ondo harrapatzen. ●